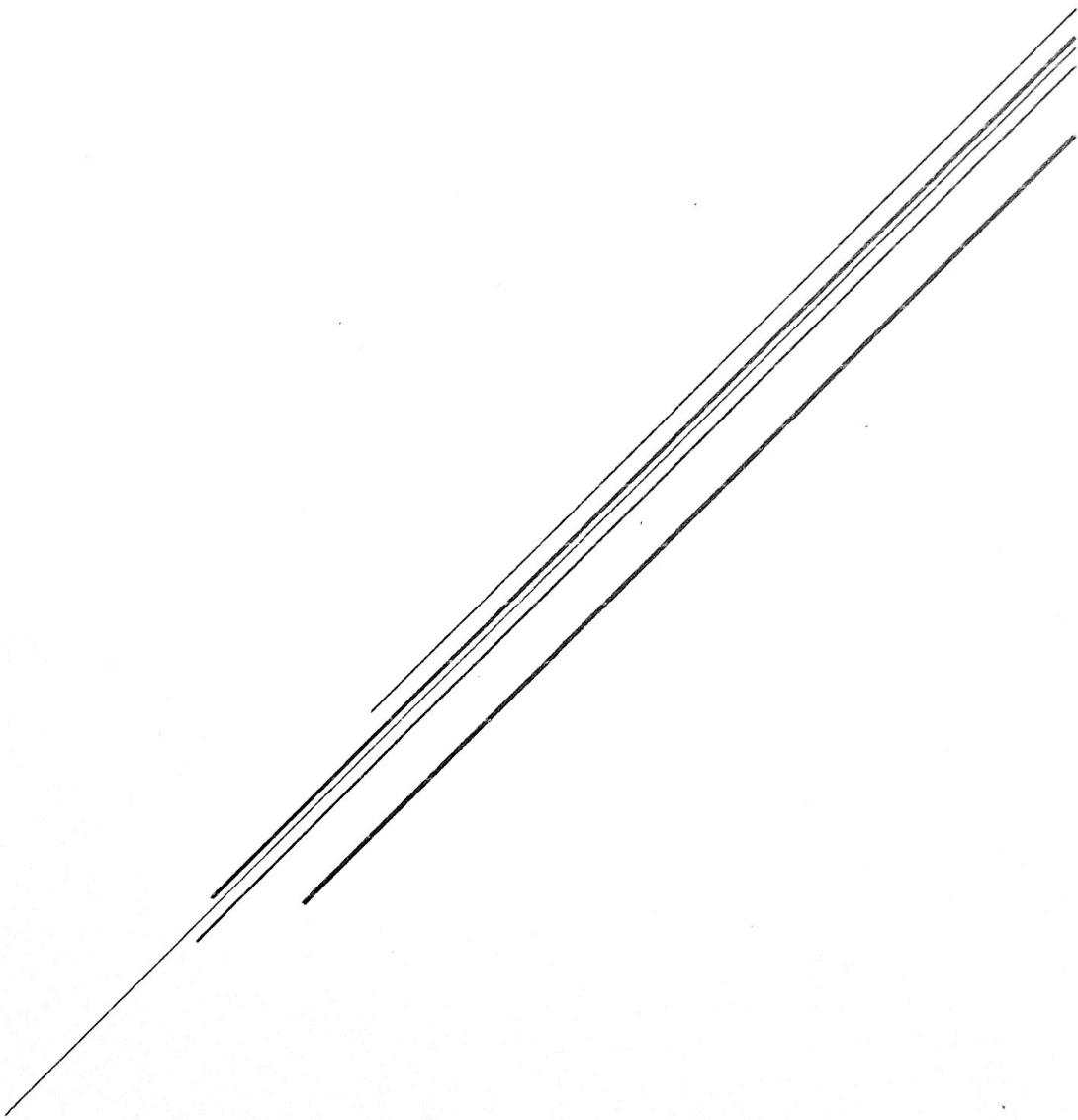
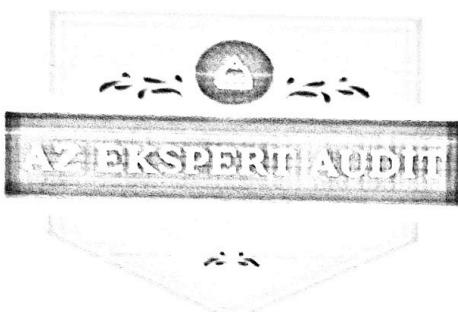

"MSDIS HOLDING" MMC-NİN
31.12.2022-Cİ İL TARİXƏ
MALİYYƏ HESABATLARI VƏ
MÜSTƏQİL
AUDİTORUN HESABATI

MÜNDƏRİCAT

Müstəqil auditorun hesabatı	3-5
Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiqlənməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat	6
Mənfəət və zərər haqqında hesabat	7
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	8
Pul vəsaitləri nin hərəkəti haqqında hesabat	9
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	10
Maliyyə hesabatlarına şərhlər və qeydlər	11-26

Ünvan: Bakı şəh., Nərimanov ray., A.M. Cümə küç., ev 9V, m.12
VÖEN: 1505981361
Mail: azekspertaudit2022@gmail.com
Tel: (012) 4897155; Mob: (+994) 0502221555

AUDİTOR TƏŞKİLATININ HESABATI "MSDIS HOLDING" MMC-nin Təsisçisinə və Rəhbərliyinə

Rəy

Biz "MSDIS HOLDING" MMC-nin (VÖEN: 1505072121) 31 dekabr 2022-ci il tarixinə əhəmiyyətli uçot siyasetinin və digər izahedici qeydlərin qısa xülasəsindən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, Cəmiyyətin qoşma maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlərdə BEYNƏLXALQ AUDİT STANDARTLARINA (BAS)-ya uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi BEYNƏLXALQ AUDİT STANDARTLARINA (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə hesabatlarının auditü üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika Məcəlləsinin" (IESBA Məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı dəyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrlən maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditü baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalasdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının BAS-a uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığını dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamama riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözleşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və

ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.

• Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtidə, bu şərtlər şərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.

• İstifadə edilmiş uçot siyasetinin uygunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının mətiqliliyini qiymətləndiririk.

• Mühasibat uçotunun fasılısizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uygunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasılısız davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıraq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasılısız fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

"AZ Ekspert Audit"

**Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin
Direktor-Auditoru:**

Nicat Məmmədzadə

Tarix: 22.11.2023-cü il

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik "MSDIS HOLDING" MMC-nin (bundan sonra "Cəmiyyət") 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri düzgün əks etdirən Beynəlxalq Audit Standartlarına ("BAS") müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyət daşıyır. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqinə;

Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;

İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün BAS-nın xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;

Cəmiyyətin fasılısızlıq prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə;

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

Cəmiyyətin daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;

Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yeterli olan və Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının BAS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərini aparılması;

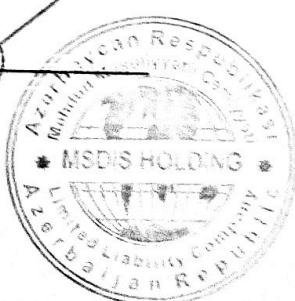
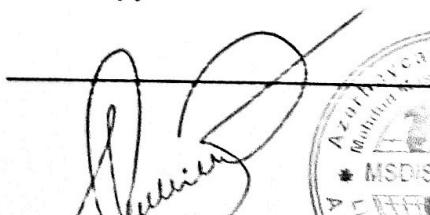
Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;

Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə;

Səxtəkarlıq və digər pozuntuların müoyyon edilməsi və qarşısının alınmasına.

Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatları rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Cəmiyyət tərəfindən:

**"MSDIS HOLDING" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ COMİYYƏTİNİN
31 DEKABR 2022-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MƏNFOOT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ
EDİÜMİŞ HESABAT
(Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər №	31.12.2022	31.12.2021
Gəlirlər			
Satışdan gəlir	11	135 484 636.38	78 610 129.16
Maya dəyəri		- 79 156 010.67	- 68 297 254.00
Əməliyyat gəliri		56 328 625.71	10 312 875.16
Digər Gəlirlər			
Maliyyə gəliri	11		
Maliyyə xərcləri	13	-	-
Maliyyə gəliri		-	-
Kommersiya xərcləri			
Amortizasiya xərcləri	5	- 2 493 849.17	- 1 028 057.95
Əmək haqqı bununla bağlı xərclər	12	- 5 898 137.95	- 3 563 071.96
Digər Kommersiya xərcləri	13	638 436.05	419 582.56
Toplam kommersiya xərcləri	13	- 9 030 423.17	- 5 010 712.47
İnzibati xərclər	13	- 45 599 425.36	- 2 469 851.83
Gəlirdən çıxılmayan xərclər	13		86 560.00
Ümumi mənfəət		1 698 777.18	2 918 870.86
Keçmiş illərin zərəri		-	-
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət	14	1 698 777.18	2 918 870.86
Mənfəət vergisi xərci	14	- 339 755.44	- 583 774.17
İl üzrə mənfəət	14	1 359 021.74	2 335 096.69

"MSDIS HOLDING" MMC-nin rəhbəri

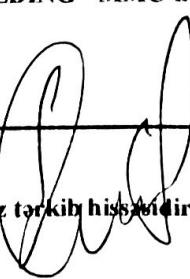
İmza: M.Y.

Öləvə olunmuş qeydlər hazırlı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissədir.

"MSDIS HOLDING" MMC-nin baş mühasibi

İmza:

"MSDIS HOLDING" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin

**31 DEKABR 2022-ÇI İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİNƏ DAİR KONSOLIDƏ EDİLMİŞ
HESABAT**

(Azərbaycan manatı ilə)

Aktivlər	Qeydlər №	31.12.2022	31.12.2021
<i>Uzunmüddətli aktivlər</i>			
Bina, Torpaq, Tikili və Qurğular	5	7 801 309.23	2 117 137.65
Maşın və avadanlıqlar	5	5 253 451.10	4 659 766.58
Nəqliyyat vasitələri	5	4 675 288.15	4 458 422.71
Hesablama texnikası	5		
Digər əsas vəsaitlər	5	1 043 855.05	1 062 345.75
Qeyri-maddi aktivlər	6	27 405.70	20 000.00
Məcmu uzunmüddətli aktivlərin dəyəri		18 801 309.23	12 317 672.69
<i>Qısa müddətli aktivlər</i>			
Ehtiyatlar		9 146 898.79	5 548 861.59
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	18 282 394.61	7 199 952.02
Büdcə ilə hesablaşmalar	8		
Debitor borclar və verilmiş avanslar	8	46 530 813.60	654 085.21
Kapitallaşma üçün aktivlər		2 720 000.00	347 941.59
Geləcək dövrün xərcləri			
Digər qısamüddətli aktivlər		36 713 344.38	1 782 200.95
Məcmu qısamüddətli aktivlərin dəyəri		113 393 451.38	15 185 099.77
Məcmu aktivlərin dəyəri		132 194 760.61	27 850 714.05
<i>Kapital və öhdəliklər</i>			
<i>Kapital</i>			
Nizamnamə kapitalı		2 572 500.00	2 572 500.00
Əvvəlki illərin bölüşdürülməmiş mənfəəti		2 335 096.69	547 673.01
Hesabat dövrünün Bölüşdürülməmiş mənfəəti		63 432 995.48	2 335 096.69
Kapital ehtiyatları			
Məcmu kapitalın dəyəri		68 340 592.17	5 455 269.70

Uzunmüddətli öhdəliklər

Bank kreditləri öhdəliklər	9	2 919 897.17	4 924 406.74
----------------------------	----------	--------------	--------------

Sair uzunmüddətli öhdəliklər

Məcmu uzunmüddətli öhdəliklərin dəyəri	2 919 897.17	4 924 406.74
---	---------------------	---------------------

Qısamüddətli öhdəliklər

Alınmış avanslar	24 208 051.88	8 127 325.87
------------------	---------------	--------------

Dövlət bütçəsi qarışısında öhdəliklər	9	3 911 270.11	612 779.33
---------------------------------------	----------	--------------	------------

Kreditor borclar	9	32 814 949.28	2 588 724.67
------------------	----------	---------------	--------------

Gelocok dövrün gölçülləri

Digər öhdəliklər	-	6 142 207.74
------------------	---	--------------

Məcmu qısamüddətli öhdəliklərin dəyəri	60 934 271.27	17 471 037.61
--	---------------	---------------

Məcmu öhdəliklərin dəyəri	63 854 168.44	22 395 444.35
----------------------------------	----------------------	----------------------

Məcmu kapital və öhdəliklərin dəyəri	132 194 760.61	27 850 714.05
---	-----------------------	----------------------

"MSDIS HOLDING" MMC-nin rəhbəri

İmza və M.Y.

"MSDIS HOLDING" MMC-nin baş mühəsibi

İmza

Əlavə olunmuş qeydlər hazırlı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

"MSDIS HOLDING" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin 31 Dekabr 2022-ci il

TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ PUL VƏSAITİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (DOLAYI METOD)

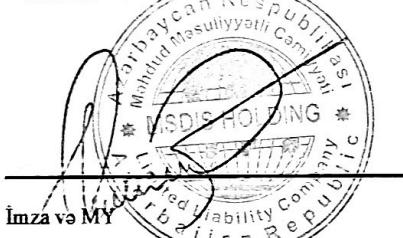
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər №	31.12.2022	31.12.2021
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət		1 359 021.74	2 335 096.69
Düzəlişlər:			
<u>Altınlar üzrə hesablanmış amortizasiya</u>		2 493 849.17	1 028 057.95
Düzəlişdən sonrakı pul vəsaitinin hərəkəti		3 852 870.91	3 363 154.64
Debitor borclarının (artması) azalması	- 45 876 728.39	- 614 489.75	
Material ehtiyatlarının (artması) azalması	- 3 598 037.21	- 5 495 302.42	
<u>Kapitallaşma üçün aktivlərin (artması) azalması</u>	- 2 372 058.41	- 347 941.59	
Gələcək dövrün xərcləri (artması) azalması			
Digər qısa müddətli aktivlərin (artması) azalması	- 34 931 143.43	- 1 561 283.27	
<u>Alınmış avansların artması (azalması)</u>	16 080 726.01	8 127 325.87	
<u>Vergi və sair məcburi öhdəliklərin artması (azalması)</u>	3 298 490.78	539 141.67	
Kreditor borcların artması (azalması)	30 226 224.61	2 401 804.50	
Gələcək dövrün gəlirlərinin (artması) azalması			
Sair öhdəliklərin artması (azalması)	- 6 142 207.74	6 142 207.74	
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaatinin xalis hərəkəti		- 39 461 862.87	12 554 617.39
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaatinin hərəkəti			
Bina, Torpaq, tikiли və qurğular əldə edilmişdir	- 5 794 850.81	- 2 149 841.80	
Maşın və avadanlıqlar əldə edilmişdir	- 799 527.87	- 5 112 437.20	
<u>Nəqliyyat vasitəsi əldə edilmişdir</u>	- 2 394 192.03	- 4 390 708.96	
Hesablama texnikası əldə edilmişdir			
Digər əsas vəsait əldə edilmişdir	18 490.70	- 1 168 200.57	
Qeyri-maddi aktiv əldə edilmişdir	- 7 405.70	20 000.00	
<u>Əsas vəsaitlerin təqdim edilməsindən daxil olmalar</u>			
<u>Əsas vəsaitlər üzrə dəyişikliklər</u>			4 469.34
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaatinin xalis hərəkəti		- 8 977 485.71	- 12 836 719.19

Maliyyələşmə fəaliyyəti üzrə pul vəsatının hərəkəti

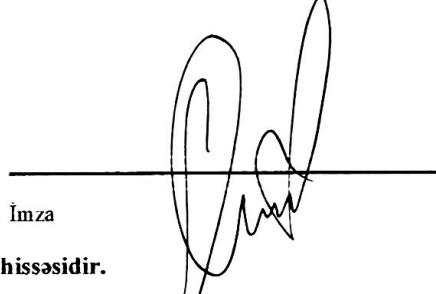
Nizamnamə kapitalına pul qoyuluşu	-	2 322 500.00
Təsisçi tərəfindən verilmiş borc məbləği	- 2 004 509.57	4 424 406.74
Bank kreditləri	-	
Ödenilmiş Dividendlər	-	
Mənfəətə düzəlişlər	61 526 300.73	0.00
Maliyyələşmə fəaliyyəti üzrə pul vəsatının xalis hərəkəti	59 521 791.16	6 746 906.74
Pul vəsatları və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə qalığı	7 199 952.02	735 147.08
İñ ərzində pul vəsatlarının artırımı (azalması)	11 082 442.58	6 464 864.94
<i>Xarici valyuta məzənnələrində dəyişiklərinin təsiri</i>		
Bank overdraftı çıxılmaqla pul vəsatları və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna qalığı	18 282 394.60	7 199 952.02

"MSDIS HOLDING" MMC-nin rəhbəri

İmza və MY

"MSDIS HOLDING" MMC-nin baş mühasibi

İmza

Əlavə olunmuş qeydlər həzirki maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

31 DEKABR 2022-CI İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

(Azərbaycan manatı ilə)

Qeydi ər №	Nizamnamə kapitalı	Bolüşdürürl məmis Mənfəət (ödənilməmi ş zərər)	Kapital ehtiyatları	Cəmi
---------------	-----------------------	--	------------------------	------

1 yanvar 2021-ci tarixinə olan qalıq	250 000.00	547 673.01	797 673.01
2021-ci il üçün kapitaldakı dəyişikliklər			
Mühasibat üçötü siyasetində dəyişikliklər			
Kapital qoyuluşu	2 322 500.00	-	2 322 500.00

Dövr ərzində xalis mənfəət		2 335 096.69	2 335
Ödənilmiş dividend		096.69	
Mənfəətə düzəlişlər	-	-	-
Yenidən qiymətləndirilmədən əldə olunan gəlir/zərər	-	-	-
Vergi yoxlaması zamanı tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyası	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə olan qalıq	2 572 500.00	2 882 769.70	5 455
			269.70
2022-ci il üçün kapitaldakı dəyişikliklər			
Mühasibat üçotu siyasetində dəyişikliklər	-	-	-
Yenidən tərtib edilmiş balans	-	-	-
Kapital qoyuluşu	-	-	-
Dövr ərzində xalis mənfəət		1 359 021.74	1 359
Ödənilmiş dividend		021.74	021.74
Mənfəətə düzəlişlər	61 526 300.73	-	61 526 300.73
Uzunmüddəli aktivlərin yenidən qiymətlənməsindən əldə olunmuş gəlir	-	-	-
Vergi məqsədləri üçün gəlirdən çıxılmayan xərclər	-	-	-
31 dekabr 2022-ci il tarixinə olan qalıq	2 572 500.00	65 768 092.17	68 340
			592.17

"MSDIS HOLDING" MMC-nin rəhbəri

"MSDIS HOLDING" MMC-nin baş mühasibi

İmza

Əlavə olunmuş qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

"MSDIS HOLDING" MMC 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Konsolidə edilmiş Uçot Siyaseti və Digər İzahedici Qeydlərin Qısa Xülasəsi

1. CƏMIYYƏT HAQQINDA

"MSDIS HOLDING" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti il tarixdə 1505072121 dövlət qeydiyyat nömrəsi (VÖEN) Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsində dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi Kommersiya Hüquqi şəxslərinin il tarixli dövlət reyestrindən çıxarışa əsasən, Cəmiyyətin nizamnamə kapitalının miqdarı 2 572 500.00 (İki milyon beş yüz yetmiş iki min beş yüz manat, 00 qəpik) müəyyən edilmişdir. Cəmiyyətin səhmdarları onun səhmdarlarının reyestrinə əsasən müəyyənləşdirilir. Cəmiyyət səhmlərin bir hissəsinin satın alınması və ödənilməsi ilə nizamnamə kapitalını azalda bilər.

Cəmiyyətin səhmdarlarının nizamnamə kapitalındaki payları aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

- SULTANOV ZAMİN ARİF OĞLU : 40%
- NAĞIYEV MİRƏYYAZ OKTAY OĞLU : 60%

Əsas fəaliyyət istiqamətləri

Cəmiyyətin mülkiyyətində ayrıca əmlakı vardır, öz öhdəlikləri üçün bu əmlakla cavabdehdir, öz adından əmlak və şəxsi qeyri-əmlak hüquqları əldə etmək və həyata keçirmək, vəzifələr daşımaq, məhkəmədə iddiaçı və ya cavabdeh olmaq hüququna malikdir. Cəmiyyət müstəqil balansa, möhürü, firma adına, loqotipə, bank hesablarına və digər rekvizitlərə malikdir.

Cəmiyyət kommersiya fəaliyyəti göstərir və onun hər hansı bir fəaliyyət növü ilə məşğul olmaq imkanı yalnız qanunla müəyyən edilmiş hallarda məhdudlaşdırılırla və ya istisna edilə bilər.

"MSDIS HOLDING" MMC-nin əsas fəaliyyət sahəsi: SEMENT İSTEHSALI

Cəmiyyətin hüquqi və fəaliyyət göstərdiyi ünvan

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

2. ŞİRKƏTİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ

Azərbaycanda davamlı iqtisadi inkişaf əsasında iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliyini, inklüziyivliyini və əhalinin sosial rifahının artırılmasının təmin edilməsi məqsədilə biznes və investisiya mühitinin daha da inkişafının, sahibkarlarının maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, dövlət-sahibkar münasibətlərinin yeni çağırışlara uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi istiqamətdə hədəflənmiş məqsədyönlü islahatlar davam edir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 06 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinə əsasən aparılan islahatlar və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində bir sıra nailiyyətlər əldə edilmiş, mütərəqqi hüquqi baza formalaşmış, 2022-ci ildə ölkədə makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlığın əsasları yaradılmışdır. Tədiyə balansı tarazlaşmış, valyuta ehtiyatlarına təzyiq azalmış, milli valyutanın xarici valyutalara qarşı məzənnəsi və inflasiya gözləntiləri sabitləşmişdir.

2022-ci ildə makroiqtisadi sabitlik meyillərinin yaranması qeyri-neft sektorunda iqtisadi artımın bərpasına şərait yaratmışdır. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət statistika Komitəsinin məlumatına əsasən ötən il qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul real olaraq 9.1% artmışdır.

Ölkədə sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2022-ci ildə vergi qanunvericiliyinə bir neçə istiqamətdə çox mühüm dəyişikliklər edilmişdir. Bunlar sahibkarlığın dəstəklənməsi, vergidən yayınmanın və “kölgə iqtisadiyyatının” miqyasının azaldılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi, mövcud və yeni veriləcək vergi güzəştlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətləri əhatə edir.

3. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ

Uyğunluq haqqında bəyanat

Bu maliyyə hesabatları Mühəsibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartları Şurası (“MUBSS”) tərəfindən buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi (“BMHSK”) tərəfindən verilmiş şərhlərə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

Əməliyyat valyutası

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına daxil edilən maddələr Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyutani (“əməliyyat valyutası”) istifadə etməklə ölçülür. Cəmiyyətin əməliyyat valyutası AZN-dir. Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim olunduğu valyuta AZN-dir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının qaydalarına uyğun olaraq bu maliyyə hesabatlarında yerli valyuta təqdimat valyutası kimi istifadə olunur.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da cyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şərhi ilə tələb olunmayana və ya icazə verilməyənədək və Cəmiyyətin mühasibat uçotu qaydalarında konkret göstərilməyənə qədər gəlir və xərc mənfəət və ya zərər haqqında bir-birinə qarşı əvəzləşdirmir.

Maliyyə aktivləri

Cəmiyyətin maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalar üzrə təsnifləşdirilir: “Mənfəət və ya zərər üzrə ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri”, “ödəniş müddətinə qədər saxlanılan “investisiyalar”, “satıla bilən” maliyyə aktivləri və “kreditlər və debitor borcları”. Təsnifləşdirmə maliyyə alətinin növündən və məqsədindən aslıdır və ilkin tanınma zamanı müəyyən olunur.

Debitor borcları

Debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi istifadə edilməklə amortizasiya olunmuş dəyər ilə təqdim edilir. Debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat, Cəmiyyətin debitorlardan alınacaq vəsaitlərinin ilkin razılışmaya uyğun olaraq ödənilməli olan bütün məbləğləri toplaya bilməyəcəyi barədə obyektiv sübut olduqda müəyyən edilir. Ehtiyatın məbləği aktivin qalıq dəyəri ilə təxmin edilən gələcək pul vəsaiti axımlarının cari effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış dəyər arasındakı fərkdir. Ehtiyatın məbləği məcmu gəlirlər hesabatında tanınır.

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlərin və avanslar yığılması mümkün olmadıqda kreditlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatlata qarşı hesabdan silinir. Rəhbərlik Cəmiyyətə ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank besabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: İstənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındaki fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. (Effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə)

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödəmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opson kimi mənfəət vergisi effekt çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüquq olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə alətlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə oyun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Cəmiyyət aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə köçürülməzsə və ya özündə saxlamasa və köçürülmüş aktiv üzərində nəzarətini dəvam etdirərsə, o, aktivdə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçota tanıyır.

Maliyyə aktivinin tanınması təmamilə dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gəlirdə tanınmış və kapitalda toplanan yiğilmiş gəlir və zərərlər arasındaki fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının təmamilə dayandırılması halından başqa digər hallarda (məs. Cəmiyyət ötürülmüş aktivlərin bir hissəsini almaq hüququnu saxlayırsa), Cəmiyyət maliyyə aktivinin əvvəl müəyyən edilmiş balans dəyərini maliyyə çətinliyi dəvam etdiyi müddətdə tanımağa dəvam etdiyi hissə ilə aktivlərin ötürülməsi tarixində həmin hissələrin nisbi ədalətli

dəyərləri əsasında artıq tanımayan hissə arasında bölüşdürür. Artıq tanımayan hissəyə aid edilmiş balans dəyəri ilə artıq tanımayan hissə üzrə alınmış ödəniş məbləği və ona aid edilmiş, digər mənəfət haqqında hesabatda tanınmış hər hansı yiğilmiş gəlir və ya zərər arasında fərq mənəfət və ya zərər uçotunda tanınır. Digər mənəfət haqqında hesabatda tanınmış yiğilmiş gəlir və ya zərər tanınması dəvam edən hissə ilə belə hissələrin ədalətli dəyəri əsasında tanınması artıq dayandırılmış hissə arasında bölüşdürülr.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri ya mənəfət və ya zərər hesabatlarında ədalətli dəyərlə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri, ya da “digər maliyyə öhdəlikləri” kimi təsnif edilir.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilk olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərlə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodu istifadə edilməklə və faiz xərcləri effektiv gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərlərlə ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərclərinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək nağd pul ödəmələrini (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) maliyyə öhdəliyinin güman edilən müddəti, yaxud (məqsədə müvafiq hallarda) daha qısa müddət ərzində ilkin tanınma zamanı xalis balans dəyərinə qədər dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması yalnız Cəmiyyət ödəniş ödədiyini yerinə yetirdikdə, belə ödəniş ləğv olunduqda yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə cinsi kreditorun təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənərsə, belə əvəzlənmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğ arasındaki fərq mənəfət və zərər uçotunda tanınır.

Derivativ (törəmə) maliyyə alətləri

Cəmiyyət valyuta mübadiləsi ilə bağlı riskləri tənzimləmək məqsədilə xarici valyuta üzrə müxtəlif derivative forward müqavilələri kimi törəmə maliyyə alətlərinə daxil olur.

Derivativlər derivative müqaviləsinin bağlandığı tarixdə ilkin olaraq uçotda ədalətli dəyərlə tanınır və daha sonra isə hər hesabat dövrünün sonunda onların ədalətli dəyəri ilə yenidən qiymətləndirilir. Onların dövrünün sonuna olan ədalətli dəyərinə qarşı təkrar ölçülür.

Neticədə yaranmış gelir və ya zərər derivativ hecinq aləti kimi təyin olunduqda və qüvvədə olduqda dərhal mənşət və ya zərər hesabatında tanınır. Bu halda onların mənşət və ya zərər hesabatında tanınması vaxtı hecinq əlaqələrinin xüsiyyətlərindən asılı olur.

Derativlərin ədalətli dəyəri məqbul olduqda onlar aktivlər kimi, mənsi olduqda isə öhdəliklər kimi qeydə alınır. Cəmiyyət bəzi derivativləri tanınmış aktivlərin və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərinin hecinqi kimi və ya cəmiyyətin öhdəlikləri (ədalətli dəyər hecinqi), yüksək ehtimallı proqnoz əməliyyatlarının hecinqi və ya cəmiyyət öhdəliklərinin xarici valyuta riskinin hecinqi (pul vəsaitləri hecinqi) və ya xarici əməliyyatlara xalis investisiyaların hecinqi kimi müəyyən edir.

Gəlirin tanınması

Gelir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

- Malların təqdim edilməsindən gəlirlər
- Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcminin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

- Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənasüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin ödənilməsi qaydasında tanınır.

- Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki təsisçilərin mənşət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

İcarə

İcarənin şərtlərinə əsasən mülkiyyət hüququ üzrə bütün risk və mükafatlar icarəçiye ötürüldüyü zaman belə icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir.

Cəmiyyət- icarəyə götürən tərəf kimi

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı ödənişlər, lizinq obyekti olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, lizinq müddəti ərzində düzxətli metod əsasında xərc kimi tanınır.

Əməliyyat icarəsi sövdələşməsinin bağlanması üçün icarə stimulları əldə olunduqda belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimullar üzrə ümumi mənfəət, lizinq obyekti olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, düz xətt üsulu əsasında icarə haqqı xərclərinin azalması kimi tanınır.

Əmlak və avadanlıq

Daşınmaz əmlak və avadanlıq yiğilmiş köhnəlmə və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə göstərilir.

Əmlak avadanlıqlarının obyekti hesabdan silindikdə və ya onların dəvamlı istifadəsi artıq heç bir iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq obyektlərinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərərlər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

Əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq metoduna əsasən aşağıdakı illik amortizasiya faizlərindən istifadə etməklə hesablanır:

- Binalar, tikililər və qurğular 7%
- Maşın və avadanlıq 20%
- Nəqliyyat vasitələri 25%
- Yüksek texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası 25%
- Digər əsas vəsaitlər 20%

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər 10%

Müəyyən istismar müddəti olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş köhnəlmə və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya aktivinin təxmin edilən faydalı istismar müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti və köhnəlmə metodu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdən hansı dəyişiklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir. Ayrılıqda alınmış və qeyri-müəyyən istismar

müddətləri olan qeyri-maddi aktivlər yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır.

İllik amortizasiya hesablamaları istifadə müddəti məlum olmayan qeyri-maddi aktivlər üçün illik 10 faizdək, istifadə müddəti məlum olanlar üçün isə illər üzrə istifadə müddətinə mütənasib məbləğlərlə müəyyən edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılıraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfiət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındaki fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfiət və ya zərər haqqında hesabda tanınır.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərin düşüb-düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hal mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmini müəyyən etmək üçün aktivin bərpə dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpə dəyərinin hesablaşmaq mümkün olmazsa, Cəmiyyət belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpə dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılılığı gözlənilen əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azı ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçməlidir.

Bərpə dəyəri ədaləti dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən texmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı texminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırlı bazar qiymətləndirilməsini özündə eks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə qədər diskontlaşdırır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpə dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpə dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan avəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablaşmasına düzəliş verilmiş bərpə dəyərinə

qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmə zərərinin tanımadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin bərpası dərhal mənfiət və ya zərər hesabında tanınır.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfiət və ya zərər haqqında hesabata daxil edilir.

İşçi heyəti üzrə ödənişlər

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinə ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və müvafiq gəlir vergisi Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Cəmiyyətin keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman cəmiyyətdən öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanabilir.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlilikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırlı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun vaxt üzrə dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatların yerləşdirilməsi tələb olunan müəyyən bütün iqtisadi mənfiətin kənar tərəflər vasitəsilə bəyan ediləcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Şərti aktiv öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında tanınmır, lakin, hesablaşma üzrə vəsaitlərin azalması ehtimalı olduqda, belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin, onlarala bağlı iqtisadi mənfiətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Xarici valyutalar

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, onun əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır.

Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir.

Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdiriyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə təkrar qiymətləndirilir.

Monetar maddələr üzrə valyuta fərqləri aşağıdakı hallar istisna olmaqla mənfiət və ya zərər hesabatında baş verdiyi dövrdə tanınır:

- Gələcəkdə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş başa çatdırılmamış aktivlərlə əlaqəli xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə məzənnə fərqləri, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə faiz xərclərinə düzəliş kimi hesab olunduqda aktivlərin dəyərinə daxil edilir.
- Müəyyən xarici valyuta risklərinin qarşısını almaq üçün aparılan əməliyyatlar üzrə valyuta fərqləri (aşağıdakı heçinqin uçotu qaydalarına baxın) və hesablaşmanın olmadığı və olacağı güman edilməyən xarici əməliyyatlarda xalis investisiya formalasdırır), hansı ki, ilk əvvəl digər gəlirlərdə göstərilir və daha sonra səhmdar kapitalından pul vəsaitlərinin mənfiət və zərər hesabına təsnif edilir.
- Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi məqsədilə ilə Cəmiyyətin xarici əməliyyatlarının aktiv və öhdəlikləri hər hesabat müddətinin sonunda qüvvədə olan mübadilə məzənnələri əsasında AZN-ə çevrilir, istisna hallarda valyuta mübadilə məzənnələri həmin müddət ərzində əhəmiyyətli dərəcədə tərəddüd etdiyi halda sövdəşmələrin tarixində qüvvədə olan valyuta mübadilə məzənnələri istifadə olunur. Hər hansı valyuta mübadilə fərqləri meydana gəldiyi halda digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınır və kapitalda toplanır.
- Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Cəmiyyətin ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələr aşağıdakı kimi olmuşdur:

31 dekabr 2022

31 dekabr 2021

1 Rusiya rublu	0.0230 AZN	0.0229 AZN
1 ABŞ dolları	1.7000 AZN	1.7000 AZN
1 Avro	1.8114 AZN	1.9265 AZN
1 Türk lirası	0.0909 AZN	0.1329 AZN

4. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU MÜHAKİMƏLƏRİ VƏ TƏXMİN'LƏRLƏ BAĞLI QEYRİ-MÜƏYYƏNLİYİN ƏSAS MƏNBƏLƏRİ

Cəmiyyət növbəti ildə aktivlərin və öhdəliklərin hesabat olunan məbləğlərinə təsir edəcək qiymətləndirmələr aparır və fərziyyələr irəli sürürlür. Qiymətləndirmələr və mühakimələr dəvamlı qaydada aparılır, rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, habelə şəraitə uyğun hesab olunan göləçək hadisələrlə bağlı gözləntilərə əsaslanır. Rəhbərlik mühasibat uçotu qaydalarının tətbiqi prosesində qiymətləndirmə tələb olunan mühakimələrdən əlavə bəzi qərarlar və növbəti ildə aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində mühüm düzəlişlərə səbəb ola biləcək qiymətləndirmələr aşağıdakılardan ibarətdir:

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditləri və debitor borclarını mütamadi olaraq nəzərdən keçirir. Cəmiyyətin kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır.

Cəmiyyətin kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, onlar göləcək defolt dərəcələri barədə fərziyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin qiymətləndirilməsinin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən vaxtaşını olaraq dəyişikliklərə çox məruz qalır və Cəmiyyətin hesablaşdırığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan göləcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Cəmiyyət hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablaması üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Eynilə, Cəmiyyət keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışları, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatları, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla göləcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında avvəller baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Cəmiyyət tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırlı vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrdən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə

dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

5. ÖSAS VƏSAİTLƏR	Nº	31.12.2021-ci il	İl ərzində daxil olmuşdur	Amortizasiya	Silinmişdir	31.12.2022-ci il
Binalar, təkilişlər və qurğular		2 117 137.65	5 794 850.81	110 679.23		7 801 309.23
Maşın və avadanlıqlar		4 659 766.58	799 527.87	205 843.35		5 253 451.10
Nəqliyyat vasitələri		4 458 422.71	2 394 192.03	2 177 326.59		4 675 288.15
Hesablaşma texnikası						
Digər əsas vəsaitlər		1 062 345.75			18 490.70	1 043 855.05
Cəmi		12 297 672.69	8 988 570.71	2 493 849,17	18 490.70	12 297 672.69

6. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR	31 dekabr 2021-ci il	İl ərzində daxil olmuşdur	Köhnəlmə	31 dekabr 2022-ci il
Istifadə müddəti məlum olmayan qeyri-maddi aktivlər	20 000.00	7 405.70		27 405.70
Istifadə müddəti məlum olan qeyri-maddi aktivlərin				
Cəmi	20 000.00	7 405.70		27 405.70

7. ÖDƏNMİŞ AVANSLAR	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Ahei və sifarişçilərlə hesablaşmalar		
<i>Digər</i>	-	-
Cəmi	0.00	0.00

8. DEBİTOR BORCLARI	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Alicı və sifarişçilərlə hesablaşmalar	46 530 813.60	654 085.21
Qabaqcadan ödənilmiş vergilər		
Cəmi	46 530 813.60	654 085.21

9. QISAMÜDDƏTLİ KREDİTOR BORCLARI	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
<i>Dövlət büdcəsinə</i>	3 911 270.11	612 779.33
<i>Sair kreditorlar</i>	32 814 949.28	2 588 724.67
Cəmi	36 726 219.39	3 201 504.00
		31 dekabr 2022-ci il

10. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ	
Kassada olan nağd pul vəsaitləri	0.00
ÖDV Depozit hesabı	0.00

Banklarda olan hesablaşma bəsabı		18 282 394.60
Cəmi		18 282 394.60
11. ƏMƏLİYYAT GƏLİRİ	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Malların təqdim edilməsindən gəlir	135 484 636.38	78 597 986.80
Xidmətlərin göstərilməsindən gəlir		
İcarə gəlirləri		12 142.36
Cəmi	135 484 636.38	78 610 129.16
12. İNSAN RESURSLARI ÜZRƏ XƏRCLƏR	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Əmək haqqı və digər müavinatlar	- 4 549 297.18	- 2 978 278.27
Sosial-fondların təminatına ayırmalar	- 1 348 840.77	- 584 793.69
Cəmi	- 5 898 137.95	- 3 563 071.96
13. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
İcarə xərcləri	- 1 917 852.51	- 551 139.44
Vergi xərcləri	- 160 110.04	- 840.00
Yanacaq xərci	- 928 105.83	-
Su və kanalizasiya xərcləri	- 5 085.63	-
Elektrik xərcləri	- 335 176.54	- 17 750.38
Qaz xərcləri	- 105 832.27	- 87 196.76
Rabitə və informasiya xidmətləri	- 137 429.91	- 64 195.43
Bank komissiyaları	- 2 340 364.55	- 604 134.89
Amortizasiya xərcləri	- 2 493 849.17	- 1 028 057.95
Nəqliyyat xərcləri	- 187 297.06	- 291 160.55
Siğorta xərcləri	- 61 024.19	- 88 363.87
Faiz xərcləri	- 2 658 564.17	-
Təmir xərcləri	- 816 005.99	-
Mühafizə xərcləri	-	-
Ezamiyyət xərcləri	-	-
Marketinq – reklam xərci	- 134 277.02	- 142 898.30
Sair xərclər	- 504 159.03	- 276 684.26
Digər xərclər	- 35 946 576.67	- 765 070.51
Gəlirdən çıxılmayan xərclər		86 560.00
Cəmi	- 48 731 710.58	- 3 830 932.34

14. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Cəmiyyət ödəniləcək cari mənfəət vergisi, eləcə də aktiv və öhdəliklər üzrə vergi bazalarını onun fəaliyyət göstərdiyi ölkələrin Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hesablayır və uçotda əks etdirir ki, buda BAS-dan fərqli ola bilər.

Təşkilat bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergi məqsədləri üçün vergidən azad olunduğundan daim vergi xərcləri ilə üzləşir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatları məqsədləri üçün uçota alınan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə verginin hesablanması məqsədilə istifadə edilən məbləğlər arasındaki müvəqqəti fərqlər üzrə xalis vergi təsirini əks etdirir.

31 dekabr 2022-ci və 2021-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınması üzrə müxtəlis metodlar, zaman müddətləri, eləcə də müəyyən aktivlər üzrə vergi-uçot əsaslı fərqlərdən yaranan müvvəqəti fərqlər ilə əlaqədardır.

Aşağıdakı məbləğlərin üzləşdirilməsində tətbiq edilən vergi dərəcəsi Azərbaycan Respublikasında vergi qanunvericiliyinə əsasən (müəyyən cdildiyi kimi) hüquqi şəxslər tərəfindən vergiyə cəlb olunanın mənfəət üzrə ödəniləcək 20%-lik mənfəət vergisi dərəcəsidir.

31 dekabr 2022-ci və 2021-ci il tarixlərinə qüvvədə olan vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	1 698 777.18	2 918 870.86
Mənfəət vergisi xərci:	- 339 755.44	- 583 774.17
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	1 359 021.74	2 335 096.69

15. RİSKLƏR

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr səviyyəsində dəyişikliklərin yaxud onların mütərəddidliyinin Cəmiyyətin gəlir və ya kapitalına yaxud da onun biznes məqsədlərinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir.

Bazar riski faiz dərəcəsi riski kimi, valyuta riski, kredit spredləri, əmtəə qiymətləri və qiymətli kağızların qiyməti aiddir. Cəmiyyətin ölçmə üsullarında və ya üzləşdiyi riskdə yaxud da qeyd olunan risklərin idarə edildiyi və ölçüldüyü tərzdə heç bir dəyişikliklər baş verməmişdir.

Cəmiyyət daxilindəki müəssələr həm sabit, həm də dəyişkən (“üzən”) faiz dərəcələri ilə borc vəsaitlər cəlb edildiyindən Cəmiyyət faiz riskləri ilə üzləşir. Risk Cəmiyyət tərəfindən sabit və üzən faiz dərəcələrinin müvafiq şəkildə vəhdəti yaradılmaqla idarə olunur.

Müşahidə Şurası həmçinin Cəmiyyət müsbət faiz marjası ilə təmin edən onun faiz dərəcəsi mövqeyini uyğunlaşdırmaqla faiz riskini və bazar risklərini idarə edir. Nəzarət şöbəsi Cəmiyyətin cari maliyyə nəticələrinin monitorinqini həyata keçirir, Cəmiyyətin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və mənfəətinə təsirini qiymətləndirir.

Cəmiyyətin bəzi maliyyə öhdəlikləri ya dəyişkən faiz dərəcəsi daşıyır, ya da ki, kreditorun seçimi ilə faiz dərəcələrinin dəyişilə bilməsini nəzərdə tutan maddə daxil edilir. Cəmiyyət faiz dərəcəsi marjasını nəzarətdə saxlayır və bu səbəbdən əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı pul vəsaitlərinin hərəkətli riskinə məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsinə qarşı həssaslıq

Cəmiyyət bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövri olaraq hesablamalı ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riskini idarə edir.

Nəzarət şöbəsi Cəmiyyətin cari maliyyə nəticələrinin monitoringini həyata keçirir, Cəmiyyətin ədalətli dəyərin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun gəlirliyinə təsirini hesablayır.

Aşağıda göstərilən həssaslıq təhlili hesabat dövrünün sonunda həm derivativ, həm də qeyri-derivativ alətlər üzrə faiz riskinə məruzqalma əsasında müəyyən edilmişdir. Üzən faiz dərəcəsi daşıyan öhdəliklər üzrə təhlil dövrün sonunda öhdəliyin ödənilməmiş məbləğinin bütün il üzrə ödənilmədiyini hesab etməklə həyata keçirilir. Cəmiyyət daxilində faiz dərəcəsi barədə əsas idarə heyətinə məlumat verildikdə 50 baza dərəcəsində artım və ya azalmaya istinad edilir ki, bu da rəhbərliyin faiz dərəcələrində mümkün dəyişikliklərin qiymətləndirilməsini əks etdirir.

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyəri qeyri-müəyyən olacağı ilə bağlı riskdir. Cəmiyyət üstünlük təşkil edən xarici valyuta mübadiləsi məzənnəsində dəyişikliyin baş verməsi nəticəsində onun maliyyə vəziyyəti və vəsaitlər hərəkətinin təsirə məruz qala biləcəyi halı ilə üzləşir. Müşahidə Şurası təxmin edilən AZN məzənnəsinin dəyişməsi və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarə edilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Cəmiyyətə valyutaların milli valyutaya qarşı mübadilə məzənnələrinin dəyişkənlilikdən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılması üçün imkan yaratır.

Həssaslıq təhlili üzrə məhdudiyyətlər

Əslində, ehtimallar və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya edilməlidir.

Həssaslıq təhlili Cəmiyyətin aktivlərinin və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə alır. Bundan əlavə, Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti bazarda dəyişikliklər baş verdiğdə dəyişə bilər. Məsələ, Cəmiyyətin maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazardakı dəyişikliklərə qarşı həssaslığın idarə edilməsini nəzərdə tutur. Bazardakı dəyişikliklər müəyyən həddi keçdikdə Cəmiyyətin rəhbərliyi həzi investisiyaları satmaq, investisiya portfelinin strukturunu dəyişdirmək və ya müəyyən siğortalıyıcı addimlar atmaq kimi qərarlar həyata keçirə bilər. Nəticədə, aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında bazar dəyəri ilə qiymətləndirdikdə fərziyyələrdəki dəyişikliklər öhdəliklərə heç bir təsir göstərməyə bilər. Belə hallarda aktivlər və öhdəliklər üçün müxtəlif qiymətləndirmə bazasından istifadə edilməsi sahmdar kapitalının dəyişməsinə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıda həssaslıq təhlillərinin digər məhdudiyyətlərinə Cəmiyyətin yalnız dəqiqlikə proqnozlaşdırılması mümkün olmayan qısamüddəli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini

əks etdirən potensial riski nümayiş etdirmək üçün şorti (hipotetik) bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni qaydada hərəkət edecəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

Qiymət riski olan məhsullar

Cəmiyyət ümumi və ya xüsusi bazar dəyişiklikləri nəticəsində öz məhsulları üzrə qiymət riskinə məruz qalır.

Cəmiyyət qiymət riskini bazar şəraitindəki mənfi dəyişikliklərdən itəli gələn potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamاقla və müvafiq zərər-həddi ("stop-loss") məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müzəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir.

İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Cəmiyyət belə öhdəliklərin ümumi məbləğində bərabər həcmində potensial zərərlə üzlöşür. Lakin, ehtimal edilən məbləği bundan azdır, çünki, öhdəliklərin əksəriyyəti kredit müqavilələrində göstərilən bəzi şərtlərdən aslidir.

Əməliyyat riski

Əməliyyat sistemdəki nasazlıq, əməliyyatçının səhvi, saxtakarlıq və digər xarici hadisələr nəticəsində yaranmış zərərdir. Nəzarətlər yerinə yetirilmədikdə, əməliyyat riskləri müəssisənin nüfuzuna xələl gətirə, hüquqi və ya inzibati nəticələrinə səbəb ola və ya maliyyə itkilərinə gətirib çıxara bilər. Cəmiyyət bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını gözləmir, lakin özünün nəzarət konsepsiyası ilə, habelə potensial risklərə nəzarət və ya onlara qarşı cavab tədbirləri görməklə bu riskləri idarə etməyə çalışır. Nəzarətlərə vəzifə bölgüsünün, sitemə çıxışın, təsdiqlənmə və üzləşdirmə prosedurlarının, heyətin təlimi və qiymətləndirmə proseslərinin səmərəli təşkili daxildir.

16. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKİ HADİSƏLƏR

Hesabat tarixindən sonra hər hansı bir hadisə baş verməmişdir.